

Valtuustoaloite varhaiskasvatuksen psykologi- ja kuraattoripalveluista Pirkanmaalle

Lasten mielenterveyden tuen tarve on kasvanut niin suureksi, että TAYS:in lastenpsykiatrian läheteiden määrä on lähes kaksinkertaistunut viimeisen kymmenen vuoden aikana. Kasvavaan kysyntään ei kyetä vastaamaan. Yksi syy lähetemäärien kasvuun on ennaltaehkäisyn vähyyys sekä puute lievien ja keskivaikeiden oireiden hoitoon tarkoitetuissa palveluissa. Tämän vuoksi myös lieviä häiriöitä kokevia ohjataan erikoissairaanhoidon, mikä aiheuttaa erikoissairaanhoidon ruuhkautumista. Peruspalveluiden kehittämiseksi sekä ennaltaehkäisylle on siis selvä tarve.

Koulupsykologi- ja kuraattoripalvelut ovat lakisääteisesti saatavilla koko esi- ja peruskoulun sekä toisen asteen ajan. Ei ole järkeviä perusteita sille, miksi lapsilla ei olisi tarvetta psykologian ja sosiaalialan asiantuntemukselle jo aiemmin: varsinkin, kun on osoitettu, että lapsen ensimmäiset viisi ikävuotta ovat kriittiset myöhemmälle kehitykselle. Sekä Psykologiliitto että Varhaiskasvatuksen Opettajien Liitto (ent. Lastentarhaopettajaliitto) ovatkin ottaneet kantaa lakisääteisten varhaiskasvatuksen psykologien puolesta. Koska näin ei tällä hetkellä ole, lapset ovat eriarvoisessa asemassa asuinpaikkansa perusteella. Mutta mitä aiemmin apua saa, sitä vähemmän ongelmat ehtivät kasautua – ja sitä helpompi ja edullisempi niitä on hoitaa. Tästä on saatu jo hyviä tuloksia esimerkiksi Vantaan varhaiskasvatuksen psykologi- ja kuraattoritoiminnan [pilottihankkeessa](#).

Esimerkiksi valtaosa lapsen kehityksellisistä häiriöistä voidaan havaita jo paljon ennen kouluikää. Niiden tunnistamisessa on erityisen tärkeää, että lapsen toimintaa voi nähdä arjessa. Päiväkodeissa psykologit auttaisivat havaitsemaan lasten oppimis-, tarkkaavuus- ja käyttäytymisvaikeuksia. Näin ongelmat voitaisiin hoitaa tai tarvittavat tukitoimet aloittaa jo ennen peruskoulun alkua. Tämä auttaisi välttämään ongelmien kasautumista ja myöhempää syrjäytymistä.

Kouluissa opiskeluhoollon pääpaino on oppilas- ja opiskeluhoollon mukaisesti ennaltaehkäisevässä yhteisöllisessä työssä, joka tehdään yhdessä henkilökunnan kanssa. Myös varhaiskasvatuksen psykologi- ja kuraattorityön keskiössä olisi hyvinvoinnin edistäminen, ongelmien ennaltaehkäisy sekä varhainen toiminta kehitys- ja kasvatusongelmissa.

Varhaiskasvatuksen psykologit ja kuraattorit olisivat läsnä päiväkodin arjessa, konsultoiden henkilöstöä ja johtoa sekä osallistuen suunnittelu- ja kehittämistyöhön. He toimisivat osana työyhteisöä, eivätkä erillisen ajanvarauksen takana. Tämä mahdollistaisi ennaltaehkäisevän, koko päiväkodin mielenterveyttä edistävän yhteistyön. Se tukisi myös henkilöstön osaamista ja jaksamista sekä edistäisi varhaiskasvatuksen laatua.

Pirkanmaan hyvinvointialueen käynnistäessä toimintaansa toteutetaan historiallinen uudistus, jossa koulupsykologit ja -kuraattorit siirtyvät sivistystoimesta sosiaali- ja terveyspalveluihin. Uudistuksen yhteydessä meillä on tilaisuus jatkokehittää toimintaa mahdollistamalla psykologi- ja kuraattoripalvelut myös varhaiskasvatuksen piirissä oleville lapsille. Pirkanmaan hyvinvointialue voisi olla edelläkävijä kehittäessä oppilashuollon, jossa mielenterveys huomioidaan opintakäynnin alusta saakka.

Me allekirjoittaneet esitämme, että Pirkanmaan hyvinvointialue selvittää mahdollisuutta perustaa riittävä määrä varhaiskasvatuksen psykologien ja kuraattorien toimia Pirkanmaan alueelle.

Varhaiskasvatuksen psykologin työ voitaisiin järjestää omana toimintana tai esimerkiksi osana esi- ja perusopetuksen koulupsykologien- ja kuraattorien työtä.

Tampereella 6.6.2022

Julia Sangervo, vihreät (sit.)

Allekirjoittaneet:

Anna Moilanen, vihreät

Satu Hintikka, vihreät
Perttu Jussila, vihreät
Iiris Suomela, vihreät
Niina Melkko, vihreät
Olga Haapa-Aho, vihreät
Liina Hänninen, vihreät
Jaakko Mustakallio, vihreät
Kukka Kunnari, vasemmistoliitto
Anne Nyman, vasemmistoliitto
Mervi Veijola, vasemmistoliitto
Aila DüNDAR-Järvinen, SDP
Sirpa Repo, vihreät
Joakim Vigelius, perussuomalaiset
Milka Hanhela, vasemmistoliitto